Problemes de Geometria per a l'ESO 168

1671.- Donada una circumferència de diàmetre $\overline{AC}=50$. Si B és un altre punt de la circumferència amb $\overline{BC}=40$ i $\overline{BD}$ és la bisectriu de l'angle $\angle ABC$, determineu la longitud del segment $\overline{BD}$.
Calendari Matemàtic, abril 2016.

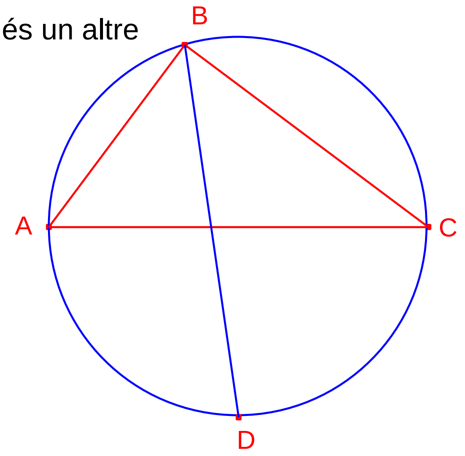

Solució:
Si $\overline{AC}$ és un diàmetre $\angle ABC=90^o$.

Aplicant el teorema de Pitàgores al triangle rectangle $\overset{\Delta}{ABC}$:
$\overline{AB}=30$.

Siga K la intersecció de $\overline{BD}$ i $\overline{AC}$.
Aplicant la propietat de la bisectriu:
$\frac{\overline{AK}}{30}=\frac{50-\overline{AK}}{40}$. Resolent l'equació:
$\overline{AK}=\frac{150}{7}$.

$\overline{CK}=50-\overline{AK}=\frac{200}{7}$.

$\angle ABK=45^o$.

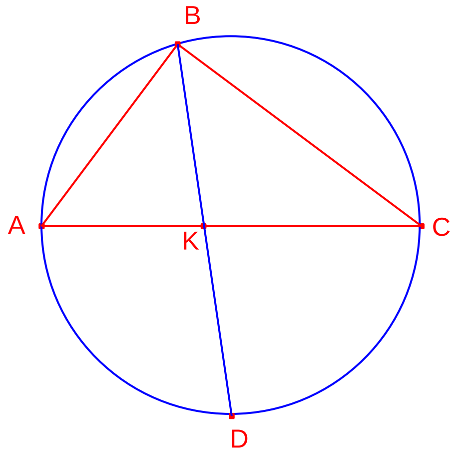

Aplicant el teorema dels sinus al triangle $\overset{\Delta}{AKB}$:
$\frac{\overline{BK}}{\sin A}=\frac{\overline{AK}}{\sin 45^o}$.

$$\overline{BK}=\sin A\frac{\overline{AK}}{\sin 45^o}=\frac{40}{50}\frac{\frac{150}{7}}{\frac{\sqrt{2}}{2}}=\frac{120\sqrt{2}}{7}.$$

Aplicant la potència del punt K respecte de la circumferència:
$\overline{AK}\cdot\overline{CK}=\overline{BK}\cdot\overline{DK}$.

$\frac{150}{7}\cdot\frac{200}{7}=\frac{120\sqrt{2}}{7}\overline{DK}$. Resolent l'equació:

$\overline{DK}=\frac{125\sqrt{2}}{7}$.

$$\overline{BD}=\overline{BK}+\overline{DK}=\frac{120\sqrt{2}}{7}+\frac{125\sqrt{2}}{7}=\frac{245\sqrt{2}}{7}.$$

1672.- En la figura es té un trapezi isòsceles i sobre ell un triangle isòsceles que forma a l'exterior un triangle equilàter.

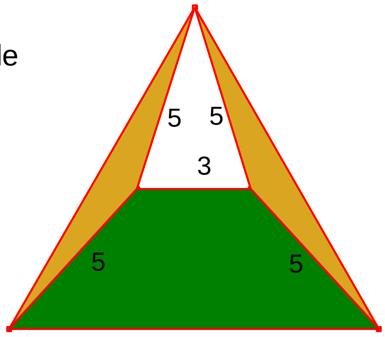

Determineu el costat del triangle equilàter.
Calendari Matemàtic, abril 2016.

Solució 1:

Siga el trapezi isòsceles ABED, $\overline{AD}=\overline{BE}=5$, $\overline{DE}=3$.

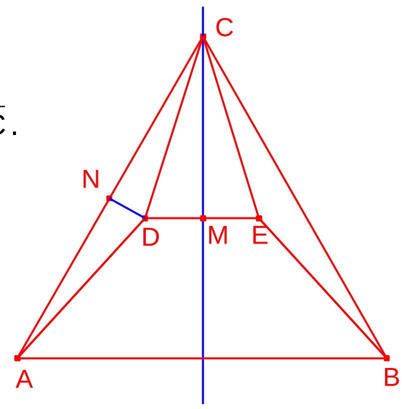

Siga el triangle isòsceles $\overset{\Delta}{DEC}$, $\overline{CD}=\overline{CE}=5$.

El triangle $\overset{\Delta}{ADC}$ és isòsceles.

Siga M el punt mig del costat $\overline{DE}$. Siga N el punt mig del costat $\overline{AC}$.

Siga $\overline{AC}=c$ el costat del triangle equilàter.

Siga $\alpha=\angle NCD$.

Aplicant raons trigonomètriques al triangle rectangle $\overset{\Delta}{DMC}$:

$$\sin\alpha=\frac{3}{10},\ \cos\alpha=\frac{\sqrt{91}}{10}.\ \angle NCD=30^{o}-\alpha.$$

Aplicant raons trigonomètriques al triangle rectangle $\overset{\Delta}{CND}$:

$$\cos(30^{o}-\alpha)=\frac{c}{10}=\frac{\sqrt{3}}{2}\frac{\sqrt{91}}{2}+\frac{1}{2}\frac{3}{10}.$$

Resolent l'equació:

$$c=\frac{\sqrt{273}+3}{2}.$$

Solució 2:

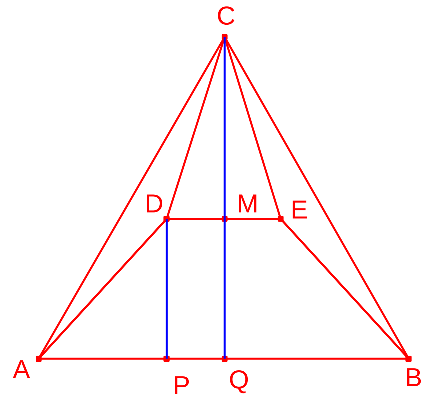

Siga el trapezi isòsceles ABED, $\overline{AD}=\overline{BE}=5$, $\overline{DE}=3$.

Siga el triangle isòsceles $\overset{\Delta}{DEC}$, $\overline{CD}=\overline{CE}=5$.

Siga M el punt mig del costat $\overline{DE}$.

Siga P la projecció de D sobre el costat $\overline{AB}$. Siga Q el punt mig del costat $\overline{AB}$.

Siga $x=\overline{AP}$. El costat del triangle equilàter és $\overline{AB}=2x+3$.

Aplicant el teorema de Pitàgores al triangle rectangle $\overset{\Delta}{APD}$: $\overline{PD}=\sqrt{25-x^2}$.

Aplicant el teorema de Pitàgores al triangle rectangle $\overset{\Delta}{DMC}$: $\overline{CM}=\frac{\sqrt{91}}{2}$.

Aplicant el teorema de Pitàgores al triangle rectangle $\overset{\Delta}{AQC}$:

$$\overline{CQ}=\frac{\sqrt{3}}{2}\overline{AC}=\frac{\sqrt{3}}{2}(2x+3).\quad \overline{CQ}=\overline{CM}+\overline{PD},$$ aleshores:

$$\frac{\sqrt{3}}{2}(2x+3)=\frac{\sqrt{91}}{2}+\sqrt{25-x^2}.$$ Elevant al quadrat i simplificant:

$16x^4+72x^3-156x^2-738x-594=0$. Resolent l'equació:

$$x=\frac{\sqrt{273}-3}{2}.$$ Aleshores, $\overline{AB}=2x+3=\frac{\sqrt{273}+3}{2}$.

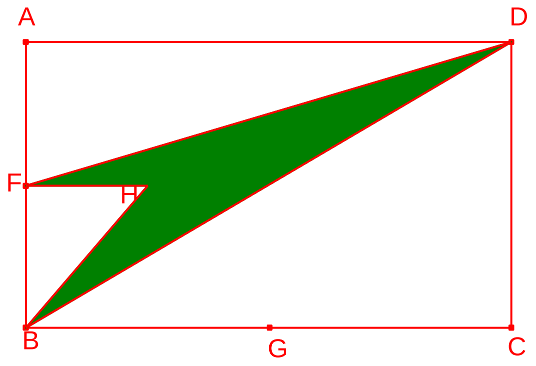

1673.- Siga el rectangle ABCD d'area $32\ cm^2$.

Siguen F i G els punts migs dels costats $\overline{AB}$ i $\overline{BC}$, respectivament.

Siga H el punt mig del segment $\overline{AG}$.

Determineu l'àrea de la regió FHBD.

Torneos geometricos 2015.

Solució.

Siga S l'àrea del rectangle ABCD.

$$S_{BCD} = S_{BAD} = S_{ABC} = \frac{1}{2}S.$$

$$S_{FAD} = \frac{1}{2}S_{BAD} = \frac{1}{4}S.$$

$\overline{FH}$ és la paral·lela mitjana del triangle $\overset{\Delta}{ABG}$.

$$S_{ABG} = \frac{1}{2}S_{ABC} = \frac{1}{4}S.$$

$$S_{AFH} = \frac{1}{4}S_{ABG} = \frac{1}{16}S.$$

Els triangles rectangles $\overset{\Delta}{AFH}$, $\overset{\Delta}{BFH}$ són iguals ja que tenen els catets iguals.

$$S_{BFH} = S_{AFH} = \frac{1}{16}S.$$

$$S_{FHBD} = S - (S_{BCD} + S_{FAD} + S_{BFH}) = S - \left(\frac{1}{2}S + \frac{1}{4}S + \frac{1}{16}S\right) = \frac{3}{16}S.$$

Aleshores,

$$S_{FHBD} = \frac{3}{16}S = \frac{3}{16}32 = 6\ cm^2.$$

1674.- Amb els punts migs dels costats d'un triangle es formen tres trapezis.

Si la suma dels perímetres dels tres trapezis és 20 cm, calculeu el perímetre del triangle.

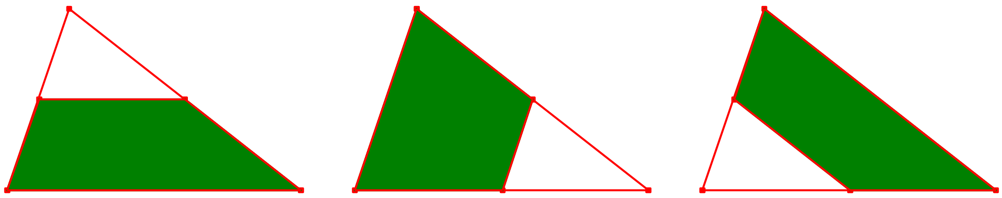

Torneos geometricos 2015.

Solució:

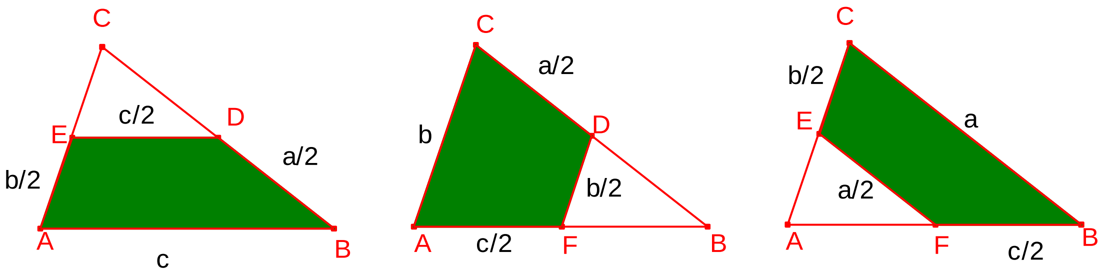

La suma dels perímetres dels trapezis és:

$$P_{sT} = \frac{5}{2}(a+b+c) = 20.$$

Aleshores el perímetre del triangle és:

$$P_{ABC} = a+b+c = \frac{2}{5}20 = 8 \text{ cm}.$$

1675.- En l'interior d'un pentàgon d'àrea $12\ \text{cm}^2$ i perímetre 30 cm es troba un punt P.

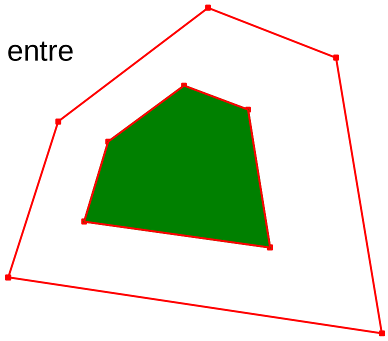

Construïm un nou pentàgon utilitzant com vèrtexs els punts migs entre P i els vèrtexs del pentàgon inicial.
Determineu l'àrea i el perímetre del nou pentàgon.
Torneos geometricos 2015.

Solució:
Siga ABCDE el pentàgon inicial i A'B'C'D'E' el pentàgon interior:

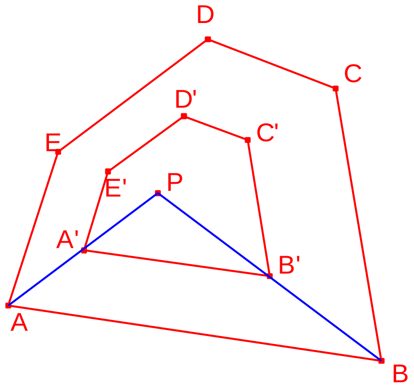

$\overline{A'B'}$ és la paral·lela mitjana del triangle $\overset{\Delta}{ABP}$:

$\overline{A'B'} = \frac{1}{2}\overline{AB}$.

Anàlogament els altres costats.
Els dos pentàgons són semblants i de raó 2:1.
Dos figures semblant els perímetres són proporcionals a la raó de semblança de les figures:

$\frac{P_{A'B'C'D'E'}}{P_{ABCDE}} = \frac{1}{2}$. Aleshores, $P_{A'B'C'D'E'} = \frac{1}{2}P_{ABCDE} = \frac{1}{2}30 = 15\ \text{cm}$.

Dos figures semblant les àrees són proporcionals al quadrat de la raó de semblança de les figures:

$$\frac{S_{A'B'C'D'E'}}{S_{ABCDE}} = \left(\frac{1}{2}\right)^2.$$

$$S_{A'B'C'D'E'} = \left(\frac{1}{2}\right)^2 S_{ABCDE} = \frac{1}{4}12 = 3\ \text{cm}^2.$$

1676.- En dos costats d'un quadrat s'han dividit en dues parts iguals i els altres dos en tres parts iguals.

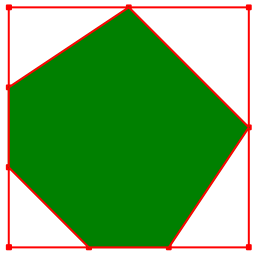

Determineu la proporció entre l'àrea de l'hexàgon format i l'àrea del quadrat.
Calendari 2016. Societat d'Educació Matemàtica Al-Khwarizmi

Solució:

Siga ABCD el quadrat de costat $\overline{AB} = 6a$.

La seua àrea és:

$S_{ABCD} = (6a)^2 = 36a^2$.

Siga EFGHIJ l'hexàgon.

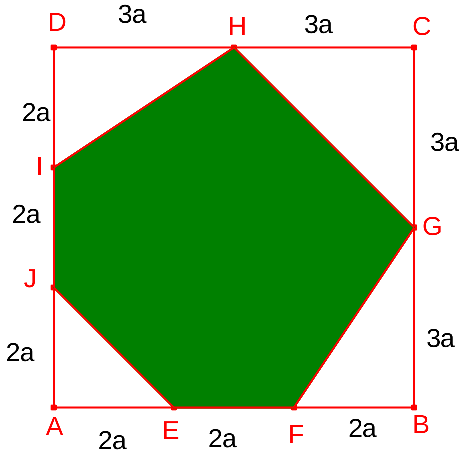

L'àrea del triangle rectangle $\overset{\Delta}{AEJ}$ és:

$S_{EAJ} = \frac{1}{2}2a \cdot 2a = 2a^2$.

Els triangles rectangles $\overset{\Delta}{IDH}$, $\overset{\Delta}{FBG}$ són iguals, la suea àrea és:

$S_{FBG} = \frac{1}{2}2a \cdot 3a = 3a^2$.

L'àrea del triangle rectangle $\overset{\Delta}{GCH}$ és:

$S_{GCH} = \frac{1}{2}3a \cdot 3a = \frac{9}{2}a^2$.

L'àrea de l'hexàgon EFGHIJ és:

$$S_{EFGHIJ} = S_{ABCD} - (S_{EAJ} + 2 \cdot S_{FBG} + S_{GCH}) = 36a^2 - \left(2a^2 + 2 \cdot 3a^2 + \frac{9}{2}a^2\right) = \frac{47}{2}a^2.$$

La proporció entre les àrees de l'hexàgon i el quadrat és:

$$\frac{S_{EFGHIJ}}{S_{ABCD}} = \frac{\frac{47}{2}a^2}{36a^2} = \frac{47}{72}.$$

1677.- En el triangle $\overset{\Delta}{ABC}$, $\overline{AC} = 2 \cdot \overline{AB}$ i els punts D i E sobre els costats $\overline{AC}$ i $\overline{BC}$, respectivament, compleixen que $\angle CAE = \angle ABD$.

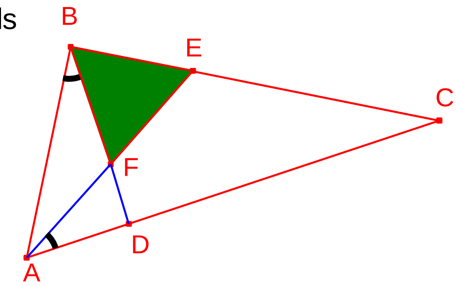

Siga F la intersecció dels segments $\overline{AE}$ i $\overline{BD}$.

Si $\overset{\Delta}{CFE}$ és equilàter, determineu la mesura de l'angle $\angle ABC$.

Calendari 2016. Societat d'Educació Matemàtica Al-Khwarizmi.

Solució:

Siga $\overline{BF} = \overline{EF} = \overline{BE} = x$.

Siga $\angle CAE = \angle ABD = \alpha$.

$\angle AFB = \angle CEA = 120^{o}$

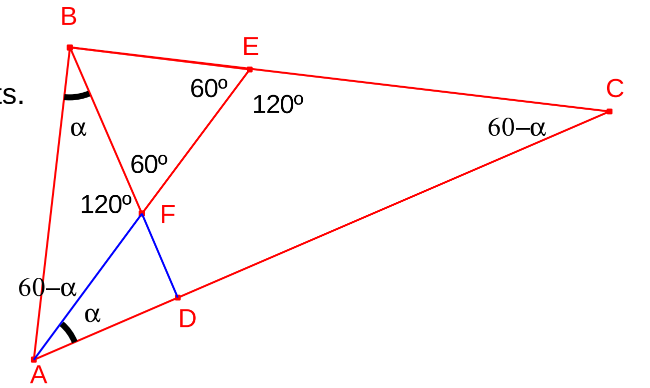

Aleshores, els triangles $\overset{\Delta}{AFB}$, $\overset{\Delta}{CEF}$ són semblants.

I de raó 1:2 ja que $\overline{AC} = 2 \cdot \overline{AB}$.

Aplicant el teorema de Tales:

$\overline{AE} = 2 \cdot \overline{BF} = 2x$.

Aleshores, $\overline{AF} = \overline{AE} - \overline{EF} = 2x - x = x$.

Aleshores, el triangle $\overset{\Delta}{AFB}$ és isòsceles.

Aleshores, $\alpha = \dfrac{180^{o} - 120^{o}}{2} = 30^{o}$.

$\angle ABC = 60^{o} + \alpha = 60^{o} + 30^{o} = 90^{o}$.

1678.- Considerem el rombe ABCD i el punt E en la diagonal $\overline{AC}$.

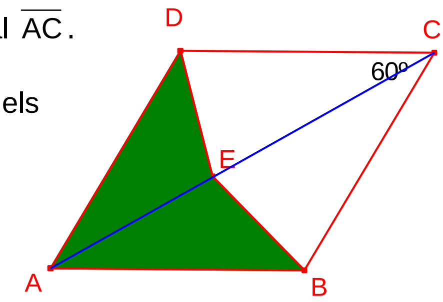

Si $\angle BCD = 60º$ i $\overline{CE} = \overline{CD}$, calculeu la raó entre les àrees dels quadrilàters ABED i BCDE.

Solució:

Siga $\overline{AB} = c$ costat del rombe.

Els triangles $\overset{\Delta}{AED}$ i $\overset{\Delta}{ECD}$. Són equilàters.

$$\overline{AC} = 2\left(\frac{\sqrt{3}}{2}c\right) = c\sqrt{3}.$$

La raó entre les àrees dels quadrilàters ABED i BCDE, és igual a la raó entre els triangles $\overset{\Delta}{AED}$ i $\overset{\Delta}{ECD}$.

Dos triangles que tenen la mateixa altura les àrees són proporcionals a les bases:

$$\frac{S_{ABED}}{S_{BCDE}} = \frac{S_{ADE}}{S_{ECD}} = \frac{\overline{AE}}{\overline{EC}} = \frac{c\sqrt{3} - c}{c} = \sqrt{3} - 1.$$

1679.- En la figura, un semicercle de radi 1 està inscrit en un quadrat.

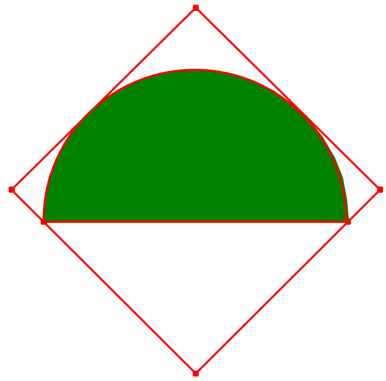

El centre del semicercle està en una de les diagonals del quadrat. Determineu l'àrea del quadrat.

Solució:

Siga ABCD el quadrat de costat $\overline{AB} = c$.

Siga el semicercle de diàmetre $\overline{PQ} = 2$ i centre O.

$\overline{PQ}$ és perpendicular a $\overline{AC}$.

Siga T el punt de tangència de la semicircumferència i el costat $\overline{CD}$.

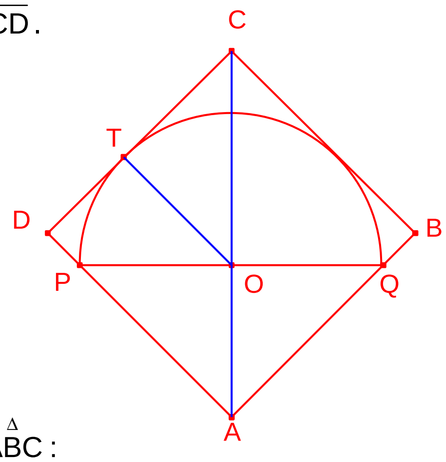

$\overline{OT} = 1$, $\angle CTO = 90^o$. $\angle TCO = 45^o$.

Aleshores, $\overline{CT} = \overline{OT} = 1$.

Aplicant el teorema de Pitàgores al triangle rectangle $\overset{\Delta}{OTC}$:

$\overline{OC} = \overline{OT}\sqrt{2} = \sqrt{2}$.

El triangle $\overset{\Delta}{AOP}$ és rectangle i isòsceles, aleshores:

$\overline{OA} = \overline{OP} = 1$.

$\overline{AC} = 1 + \sqrt{2}$.

Aplicant el teorema de Pitàgores al triangle rectangle isòsceles $\overset{\Delta}{ABC}$:

$$c^2 = \overline{AB}^2 = \frac{1}{2}\overline{AC}^2 = \frac{1}{2}\left(1+\sqrt{2}\right)^2 = \frac{3+2\sqrt{2}}{2}.$$

L'àrea del quadrat ABCD és :

$$S_{ABCD} = c^2 = \frac{3+2\sqrt{2}}{2}.$$

1680.- Siga el rectangle ABCD tal que $\overline{AD} = 6$ i $\overline{DC} = 8$.

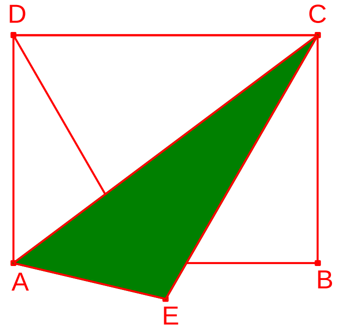

Construïm el triangle equilàter $\overset{\Delta}{CED}$ tal que E, A i B estan en el mateix semiplànol determinat per la recta CD.

Determineu l'àrea del triangle $\overset{\Delta}{AEC}$:

Solució:

Aplicant el teorema de Pitàgores al triangle rectangle $\overset{\Delta}{ABC}$:

$\overline{AC} = 10$.

Siga $\alpha = \angle ACB$.

Aleshores, $\angle ACE = \alpha - 30^o$.

$\sin\alpha = \frac{4}{5}$, $\cos\alpha = \frac{3}{5}$.

Aplicant la fórmula trigonomètrica l'àrea del triangle $\overset{\Delta}{AEC}$ és:

$$S_{AEC} = \frac{1}{2} 8 \cdot 10 \cdot \sin(\alpha - 30^o) = 40\left(\frac{4}{5}\frac{\sqrt{3}}{2} - \frac{3}{5}\frac{1}{2}\right) = 16\sqrt{3} - 12.$$